

**SYLABUS PRZEDMIOTU – SZKOŁA DOKTORSKA
CYKL KSZTAŁCENIA OD 2021 DO 2022**

OGÓLNE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE				
Tytuł przedmiotu		Metodologia badań naukowych		
Nazwa jednostki realizującej przedmiot		Szkoła Doktorska w Uniwersytecie Rzeszowskim		
Typ przedmiotu (obowiązkowy, fakultatywny)		obowiązkowy		
Rok/semestr		Rok I, semestr zimowy		
Dyscyplina		archeologia		
Język wykładowy		j. polski		
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu				
Imię i nazwisko osoby prowadzącej/osób prowadzących przedmiot		Sławomir Kadrow		
Wymagania wstępne		Ogólna wiedza z zakresu teorii archeologii oraz nauk przyrodniczych, społecznych i humanistycznych.		
STRESZCZENIE PRZEDMIOTU (syntetyczny opis treści oraz celów przedmiotu; 100-200 słów)				
<p>Przedmiot prezentuje podstawy metodologii nauk przyrodniczych, społecznych i humanistycznych. Podkreślenie specyfiki nauk humanistycznych i przyrodniczych i zwrócenie uwagi na ich główne sposoby poznania: odpowiednio rozumienie i wyjaśnianie. Metoda hipotetyczno-dedukcyjna jako podstawa wyjaśniania w naukach przyrodniczych i hermeneutyka jako główne narzędzie rozumienia w humanistyce. W zakresie archeologii szczegółowo przedstawia główne szkoły teoretyczne w ujęciu historycznym (ewolucjonizm, szkoła kulturowo-historyczna, funkcjonalizm, procesualizm, postprocesualizm, neodarwinizm itd., globalizacja, pamięć kulturowa, perspektywa „Histoire Croisée”). Omówienie tendencji do scjentyfikacji archeologii (formalizacja, komputeryzacja, kwantyfikacja, modelowanie matematyczne, big data). Celem jest: przekazanie wiedzy na temat podstaw teoretycznych, paradygmatów i wybranych zagadnień szczegółowych z zakresu archeologii; zarysowanie tendencji rozwojowych archeologii, zdobycie umiejętności upowszechniania wyników działalności naukowej.</p>				
EFEKTY UCZENIA SIĘ DLA PRZEDMIOTU I METODY WERYFIKACJI				
Symbol efektu uczenia się	Zakładane efekty uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 8 PRK (symbol)	Forma zajęć dydaktycznych (w., ćw., itp.)	Metody weryfikacji (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt itp.)
Wiedza Lp.				
1.	Doktorant zna i rozumie w stopniu umożliwiającym rewizję istniejących paradygmatów – światowy dorobek, obejmujący podstawy teoretyczne oraz zagadnienia ogólne i wybrane zagadnienia szczegółowe – właściwe dla dyscypliny naukowej lub artystycznej	P8S-WG/1	w., ćw.	Egzamin ustny
2.	Doktorant zna i rozumie główne tendencje rozwojowe dyscyplin naukowych lub artystycznych, w których odbywa się kształcenie	P8S-WG/2	w., ćw.	Egzamin ustny
3. 4.	Doktorant zna i rozumie metodologię badań naukowych	P8S-WG/3	w., ćw.	Egzamin ustny

	Doktorant zna i rozumie zasady upowszechniania wyników działalności naukowej, także w trybie otwartego dostępu	P8S-WG/4	w., ćw.	Egzamin ustny
Umiejętności Lp.				
1.	Doktorant potrafi: - wykorzystywać wiedzę z różnych dziedzin nauki lub dziedziny sztuki do twórczego identyfikowania i innowacyjnego rozwiązywania złożonych problemów lub wykonywania zadań o charakterze badawczym, a w szczególności: - definiować cel i przedmiot badań naukowych, formułować hipotezę badawczą, - rozwijać metody, techniki narzędzia badawcze oraz twórczo je stosować, - wnioskować na podstawie badań naukowych	P8S-UW/1	ćw.	projekt
Kompetencje społeczne Lp.				

FORMY ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH, WYMIAR GODZIN I PUNKTÓW

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw./Konw.	Lab.	Prakt.	Inne	Liczba pkt. ECTS
I	10	20	—	—	—	0

METODY DYDAKTYCZNE

Wykłady z prezentacją multimedialną, omówienie i wyjaśnienie zagadnień przez prowadzącego.
Ćwiczenia - praca doktorantów nad lekturą wybranych prac z zakresu teorii archeologii, krytyczna analiza przykładów, dyskusja z udziałem prowadzącego i praca nad projektem.

TREŚCI PROGRAMOWE

Wykład / Konwersatorium:

1. Podstawy metodologii nauk przyrodniczych (Kartezjusz), społecznych (Habermas) i humanistycznych (Gadamer) w ujęciu historycznym – 2 godziny.
2. Metodologiczna charakterystyka głównych nurtów w rozwoju archeologii: (a) klasyczny ewolucjonizm, (b) szkoła kulturowo-historyczna, (c) marksizm w archeologii – 2 godziny.
3. Metodologiczna charakterystyka głównych nurtów w rozwoju archeologii: (a) procesualizm, (b) postprocesualizm – 2 godziny.
4. Charakterystyka najnowszych tendencji metodologicznych w archeologii scjentystycznej: (a) neodarwinizm, (b) archeometria, (c) kwantyfikacja, (d) elementy modelowania matematycznego – 2 godziny.
5. Charakterystyka najnowszych tendencji metodologicznych w archeologii społecznej i humanistycznej: (a) globalizacja, (b) pamięć kulturowa, (c) perspektywa „Histoire Croisée” – 2 godziny.

Ćwiczenia / laboratoria / inne:

1. krytyczna analiza 1 artykułu z zakresu archeologii scjentystycznej, plus praca nad projektem – 7 godzin.
2. krytyczna analiza 1 artykułu z zakresu archeologii społecznej, plus praca nad projektem – 7 godzin.
3. krytyczna analiza 1 artykułu z zakresu archeologii humanistycznej (historycznej), plus praca nad projektem – 6 godzin.

WARUNKI ZALICZENIA PRZEDMIOTU (KRYTERIA OCENIANIA)

Wykład (opanowanie wiedzy z zakresu tematycznego wykładów) - egzamin i zaliczenie
Ćwiczenia – zaliczenie z oceną (aktywna praca nad krytyczną analizą 3 wybranych prac i nad projektem). Ocenę 5 na egzaminie doktorant otrzymuje gdy ma pełną wiedzę o przedmiocie wykładu. Ocenę 4 doktorant otrzymuje gdy nie opanował wiedzy o jednej z wymaganych metodologii. Ocenę 3 doktorant otrzymuje gdy wykazuje wiedzę o co najmniej połowie metodologii i tendencji metodologicznych. Ocena 2, gdy doktorant nie spełnia wyżej wymienionych kryteriów.

CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY DOKTORANTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny realizowane w kontakcie bezpośrednim wynikające planu z studiów	Wykłady – 10 godzin Ćwiczenia – 20 godzin = 30 godzin
Inne z udziałem nauczyciela (udział w konsultacjach, egzaminie)	5 godzin
Godziny realizowane samodzielnie przez doktoranta (przygotowanie do zajęć, egzaminu, napisanie referatu itp.)	Przygotowanie do ćwiczeń - 30 godzin Przygotowanie do egzaminu i wykonanie projektu – 115 godzin
SUMA GODZIN	150
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	0

LITERATURA

Literatura podstawowa:	<ol style="list-style-type: none">1. Kartezjusz, "Rozprawa o metodzie". Warszawa 2002.2. H.-G. Gadamer, „Prawda i metoda”. Warszawa 2004.3. J. Habermas, „Teoria i praktyka”. Warszawa 1983.4. M. Johnson, „Teoria archeologii. Wprowadzenie”. Kraków 2013.5. M. S. Przybyła, „Teoria ewolucji w archeologicznych badaniach nad dawnymi społeczeństwami”. Kraków 2014.6. H. Vandkilde, „Bronzization. The Bronze Age as Pre-Modern Globalization” Praehistorische Zeitschrift 91, 103-123 (2016).
Literatura uzupełniająca:	<ol style="list-style-type: none">1. Hodder I. „Czytanie przeszłości”, Poznań 1995.2. A. Marciniak i in. (red.), Przeszłość społeczna. Próba konceptualizacji”. Poznań 2012.3. Assman J. Pamięć kulturowa. Pismo, zapamiętywanie i polityczna tożsamość w cywilizacjach starożytnych. Warszawa 2008.4. Barański J. Świat rzeczy. Zarys antropologiczny. Kraków 2007. Kadrow S., Rączkowski W. (red.), Things, Sources, Interpretations (= Analecta Archaeologica Ressoiviensia 4). Rzeszów 2009.